

the 1990s, the number of people in the world who are illiterate has increased from 1.2 billion to 1.5 billion.

There are many reasons for this. One is that the population of the world is growing so fast that the number of people who are illiterate is increasing. Another reason is that the quality of education is so poor that many people who are literate are unable to read and write.

There are many ways to reduce the number of illiterate people in the world. One way is to improve the quality of education. Another way is to provide more opportunities for people to learn to read and write.

It is important to reduce the number of illiterate people in the world because illiteracy is a major barrier to economic and social development. People who are illiterate are unable to read and write, which makes it difficult for them to find jobs and to improve their lives.

There are many organizations that are working to reduce the number of illiterate people in the world. One of the most well-known is the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO). UNESCO has a program called the Global Education Monitoring Report (GEMR) that tracks progress on education around the world.

Another organization that is working to reduce the number of illiterate people in the world is the International Literacy Association (ILA). The ILA has a program called the International Literacy Survey (ILS) that measures literacy skills around the world.

There are many other organizations that are working to reduce the number of illiterate people in the world. It is important that we all work together to make sure that everyone has the opportunity to learn to read and write.

One of the most important things we can do to reduce the number of illiterate people in the world is to make sure that everyone has access to quality education. This means that we need to invest in education and make sure that everyone has the opportunity to learn to read and write.

Another important thing we can do is to provide more opportunities for people to learn to read and write. This means that we need to create more literacy programs and make sure that everyone has access to them.

It is important that we all work together to make sure that everyone has the opportunity to learn to read and write. This is the only way to reduce the number of illiterate people in the world and to improve the lives of everyone.

There are many ways to reduce the number of illiterate people in the world. It is important that we all work together to make sure that everyone has the opportunity to learn to read and write.

One of the most important things we can do is to make sure that everyone has access to quality education. This means that we need to invest in education and make sure that everyone has the opportunity to learn to read and write.

Another important thing we can do is to provide more opportunities for people to learn to read and write. This means that we need to create more literacy programs and make sure that everyone has access to them.

It is important that we all work together to make sure that everyone has the opportunity to learn to read and write. This is the only way to reduce the number of illiterate people in the world and to improve the lives of everyone.

the 1990s, the number of people in the world who are illiterate has increased from 1.2 billion to 1.5 billion.

There are many reasons for this. One is that the population of the world is growing so fast that the number of people who are illiterate is increasing. Another reason is that the quality of education is so poor that many people who are literate are unable to read and write.

There are many ways to reduce the number of illiterate people in the world. One way is to improve the quality of education. Another way is to provide more opportunities for people to learn to read and write.

It is important to reduce the number of illiterate people in the world because illiteracy is a major barrier to economic and social development. People who are illiterate are unable to read and write, which makes it difficult for them to find jobs and to improve their lives.

There are many organizations that are working to reduce the number of illiterate people in the world. One of the most well-known is the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO). UNESCO has a program called the Global Education Monitoring Report (GEMR) that tracks progress on education around the world.

Another organization that is working to reduce the number of illiterate people in the world is the International Literacy Association (ILA). The ILA has a program called the International Literacy Survey (ILS) that measures literacy skills around the world.

There are many other organizations that are working to reduce the number of illiterate people in the world. It is important that we all work together to make sure that everyone has the opportunity to learn to read and write.

One of the most important things we can do to reduce the number of illiterate people in the world is to make sure that everyone has access to quality education. This means that we need to invest in education and make sure that everyone has the opportunity to learn to read and write.

Another important thing we can do is to provide more opportunities for people to learn to read and write. This means that we need to create more literacy programs and make sure that everyone has access to them.

It is important that we all work together to make sure that everyone has the opportunity to learn to read and write. This is the only way to reduce the number of illiterate people in the world and to improve the lives of everyone.

There are many ways to reduce the number of illiterate people in the world. It is important that we all work together to make sure that everyone has the opportunity to learn to read and write.

One of the most important things we can do is to make sure that everyone has access to quality education. This means that we need to invest in education and make sure that everyone has the opportunity to learn to read and write.

Another important thing we can do is to provide more opportunities for people to learn to read and write. This means that we need to create more literacy programs and make sure that everyone has access to them.

It is important that we all work together to make sure that everyone has the opportunity to learn to read and write. This is the only way to reduce the number of illiterate people in the world and to improve the lives of everyone.

ŞÜKRAN YİĞİT • Burası Radyo Şarampol

ŞÜKRAN YİĞİT 1961'de İstanbul'da doğdu, Ankara'da büyüdü. ODTÜ Endüstri Mühendisliği Bölümü mezunu. *Ankara, Mon Amour!* (2003), *Bir Akdeniz Kedisinin Hatıraları* (2004) ve *Çatıkadı Âşıkları* (2008) adlı romanları İletişim Yayınları tarafından yayımlandı. Halen Frankfurt'ta yaşıyor.

İletişim Yayınları 2956 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 517

ISBN-13: 978-975-05-3013-5

© 2020 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 1. BASIM

1. Baskı 2020, İstanbul

EDITÖR Duygu Çayırıcıoğlu

KAPAK Cihangir Aytuğ

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Büşra Bakan

BASKI Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 45030

Litros Yolu, 2. Matbaacılar Sitesi, B Blok, 6. Kat, No: 4NB 7-9-11
Topkapı, 34010, İstanbul, Tel: 212.613 38 46

CİLT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,
Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387

Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,

Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

ŞÜKRAN YİĞİT

Burası Radyo Şarampol

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM

Antalya - Şarampol

Şarampol Mahallesi	9
Her Şeyin Değiştiği Yaz - 1980 Yazı	12
Kitabım	26
"Kalkın, Gece İhtilal Olmuş!"	29
Ali	37
Sınıf Birincisi - "Working Class Hero"	43
Radyocu Asım	85
Kehribar Yalnızlığı	90
"Mamy Blue", Karanfiller ve Turunç Reçeli	104
Gecede	107
John Lennon'ın Öldüğü Gün	114
İlk Kayıp	126

2. BÖLÜM

Berlin - Kreuzberg

Berlin, Ocak 2013: "Where Are We Now?"	143
Berlin - 1987 Kışı	149
Arkadyus, Kreuzbergli Arkadyus	157
Benim Kaybettiklerim	170
Mine Abla ve DDR	192
Mayıs 1988 - Annem, Checkpoint Norbie ve Radyo Sansibar	198
Ayrılık - "Love Will Tear Us Apart"	205
Arkadyus'un Ardından	210
1988 - Yanık	215
Radyo Berlin - Ella ve Antalya	221
Sweet Spot	241
İstanbul - 1996	243
Kasım 1989 - Nisan 1990: "Helplessly Hoping"	254
Aralık 2019	278

1. BÖLÜM

Antalya - Şarampol

*Söyle bana çocuğum
Antalya'da saatler
şimdi kaçıyor?*

- BAKI SÜHA EDİBOĞLU

Şarampol Mahallesi

On dört yaşındaydım. Hiçbir şeyimiz yoktu. Yoksulduk. Yoksul ama mutsuzduk. Şarampol Mahallesi'ne temmuzla birlikte çöken güneşin altında annelerimiz Dokuma'ya, babalarımız restoran mutfaklarına çalışmaya giderlerdi. Birbirimizden başka hiç ama hiçbir şeyimiz yoktu. Tek tesellimiz, mahallenin, içinde mecalsiz küçük vantilatörlerin dönüp durduğu, tek katlı, iki gözlü, yan yana bloklar halinde dizilmiş evlerinin açık pencerelerinden sokağa yayılan televizyon sesleri arasında karpuz yiyerek seyrettiğimiz filmlerdeki gibi “yoksul ama mutlu” olmaktı.

Liseye başlayalı üç hafta olmuştu ama kendimi hâlâ hiçbir yerin ve hiçbir şeyin bir parçası olarak hissedemiyordum. Geçmişin çocukluk, geleceğin ise sadece bir bilinmezlik olduğu o boşlukta, ne çocuk ne de yetişkin olunan o on dört yaşın başıboşluğunda tek başıma ve her defasında daha büyük daireler çizerek evden okula, okuldan eve gidip geliyordum. Dinî inançlarım o yaş için fazla kuvvetli değildi ama yalnızlığında tanrısal bir sebep olduğunu düşünmekten de kendimi alamıyordum. Çünkü tek çocuktum, çünkü solaktım, çünkü boyum yaşitlerimin hepsinden uzundu ve hatta son günlerde sol ayağı-

mın sağ ayağımdan daha hızlı büyüdüğünü gözlemliyor ve daha da büyümesinden korkuyordum. Başka korkularım da vardı tabii ki: Gerçek korkulardı bunlar. Annemin bir gün eve gelmek yerine Garaj'dan bir otobüse biniverip gitmesinden, babamın turist bir kadının peşine takılıp bizi terk etmesinden korkuyordum. Sıkıyönetimden, sokağa çıkma yasağından, gazetelerde, “döndü” denilen hayatın bir türlü normale dönmemesinden, yani kayıplara karıştığı fısıldanan Cengiz Abi'yi bekleyen Mine Abla'nın gözyaşlarının dinmemesinden korkuyordum. Aslında modern matematikten, kompozisyonundan ve beden eğitimi dersinde kasadan atlamaktan da korkuyordum. Ama en çok on altı yaşına gelmekten korkuyordum. Yani annemin babama kaçtığı yaşa gelmekten ve geçen yaz, bir salı günü saat biri on üç geçe aniden yakama yapışan mutsuzluk fikrinin, Şarampol asfaltına hiç bitmeyecekmişçesine çöken bir ağustos sıcağı gibi hayatıma çöküverip, bir ömür boyu peşimden gelmesinden korkuyordum. O günden beri saatin biri on üç geçmesinden, ayrıca üç yıldır beşe yirmi iki kalmasından ve beş yıldır da sabahları sekize on yedi kalmasından korkuyordum. Fakat bunlar geçiştirilebilir korkulardı. O saatlerde saate bakmıyordum. Eğer yanlışlıkla bakarsam –ki bu çok az başıma geliyordu– hemen saatimi bir dakika geri alıp hızlı hızlı ikişer ikişer iki yüz kırka kadar sayıp tekrar bakıyordum. Sonra da bir dakika ileri alıp, kafamda sesimi olabildiğince değiştirip kendi kendime, “Geçti zaman, su gibi geçti zaman, zavallı yelkovan farkına bile varmadan,” diyor ve hayata kaldığım yerden devam ediyordum. Hayatta kaldığım yerlerse hep aynı oluyordu. Kışları biri on üç geçe fırında, beşe yirmi iki kala evde divanın üstünde, saat sekize on yedi kala ise Şarampol Caddesi'nde oluyordum. Eskiden hep Rengin ve Engin'le birlikte. Yani Rengin'in her köşede 052'nin yolunu gözlemeye başlamasından ve Engin'in artık kızlarla gezmekten vazgeçmesinden önce. Sonra da, babaları tayin edilip Merzifon'a taşınmalarıyla hayatımdan ilelebet çıkıp gitmelerinden önce.

Bir oyun gibi başlayan, önce öylesine söyleniveren ama konuştukça mayalanan ve nihayet hayatımızın orta yerine yerle-

şip, her şeyi darmaduman eden üç haneli bir sayı, üstelik asal bile olmayan bir sayı bir anda bir dolmuş şoförü olarak ete kemiğe bürünmüş ve ilk gerçek arkadaşımı alıp götürmüştü. Öfkeliydim, kırgındım, kendimi ihanete uğramış hissediyordum. Ve en kötüsü de bunun nedenini bilmiyordum. Âşık olmanın daha geçen yazı kadar filmlerin, şarkıların, romanların içinde bir fikir olarak kendi kendine yaşayıp gittiği yerden kalkıp, kimbilir hangi köşeleri dönerek, Şarampol Mahallesi'ne kadar uzanıp Mine Abla'yı kuyumcu nişanlısından ayırtıp, devrimci Cengiz Abi ile sözlendirtmesini, hayatıma yönelik bir tehdit unsuru olarak değil de aksine görülmemiş bir yenilik olarak heyecanla selamlayan ben, söz konusu aşk Rengin'in olunca... Evet, söz konusu aşk Rengin'in olunca... Zoruma gitmişti.

O gün, "Eğer birine söylersen bir daha konuşmam senle!" deyip, 052'nin dolmuşuna atlayıp gitmişti Rengin. Ve o an bambaşka, hiç tanımadığım bir insan olmuştu sanki. Dolmuşun arkasından bakakalmıştım. İçim bomboş kalmıştı. Hiçbir zaman hakkıyla tamamlanamayacak, hep yarım, hep eksik kalacak bir vedanın boşluğu sarmıştı içimi. Oysa henüz birkaç ay önce dünyada her şey yerli yerinde değil miydi?

Her Şeyin Değiştiği Yaz - 1980 Yazı

Rengin ve Engin'i tanımadığım bir zaman var mıydı benim? Yoktu. Engin bizden bir yaş büyüktü fakat sanki üçümüz bir arada dünyaya gelmiş gibiydik. Elbette aramızda çeşitli konularda görüş ayrılıkları, davranış farklılıkları ve hatta çıkar çatışmaları olurdu, ama bunlar değildi aslolan. Aslolan bunların bazen bir günde, bazen bir saatte bazen de bir dakikada unutulmuştu.

Renginler eskiden bizim sokakta oturuyorlardı ama ilkokulu bitirdiğimiz yıl mahallenin çıkışında yeni yeni yükselmeye başlayan apartmanlardan birisinin alt katına taşınmışlardı. Yine de bize yakındı evleri. Dört yüz elli dört adımda bizim evden onların evine varabiliyordum. Ancak sonra, geçen yazın başında, Konyaaltı'ndan obaya taşınacağı gün, ne zamandır adımlarımı saymadığımı fark edip de yolu bu kez dört yüz bir adımda geldiğimde tuhaf bir huzursuzluk sarmıştı içimi. Sanki o yazın bütün yazlardan farklı olacağı doğmuştu içime. Tekrar eve dönüp, adımlarımı yeniden saymayı düşündüm ama bu saati bir dakika geri almak gibi kolayca yapılamadığı için vazgeçtim. Çünkü elimde çadırım ve ayrıca giyeceklerimi doldurduğum büyük bir torba vardı. Bu dört yüz bir adım meselesini unutmaya karar verip uzun uzun bastım zile. Rengin'in annesi Se-

miha Teyze açtı kapıyı. Semiha Teyze her sene dediği gibi, “Sen de gel bizimle,” demişti, “N’olacak, yaz günü, nerde yatsanız olur!” Ve ben de her sene yaptığım gibi çadırımı ve giyeceklerimi alıp erkenden çıkmıştım evden. Semiha Teyze çadırımı görürnce gülmüş, “Bu çadır hâlâ duruyor mu? Koca kız oldun Filiz! Hâlâ sığıyor musun kız sen bu çadıra?” deyip mutfağa girmiş, ben de her zamanki gibi bir türlü uyanmak bilmeyen Rengin’i uyandırmaya gitmişim. Sonra İsmail Amca’nın elinde bir bavul, Semiha Teyze ile Engin’in iki ucundan tuttukları büyük bir çamaşır sepetine doldurulan kapacak ve elimizde naylon torbalarla Şarampol Caddesi’nden inip Konyaaltı dolmuşunu beklemeye başlamıştık. İşte 052 de o gün girmişti hayatımıza.

Engin artık büyüdüğü için o gün ilk kez İsmail Amca ile birlikte şoför mahalline oturmuştu. Semiha Teyze, ben ve Rengin ise en arka koltuktaydık. Anlattıklarımın hiç ilgilenmiyor gibiydi Rengin. Sorduklarıma cevap veriyordu vermesine ama uzakta bir yere takılı gözleri ve dudaklarında pek aşına olmadığım bir gülümseme ile sorduklarımı geçiştiriyordu sanki. Sahile geldiğimizde inip obaya doğru ilerlerken fısıldadı kulağıma: “Biliyor musun, yol boyunca bakıştık!”

“Kimle?”

“Eh kim olacak canım? Şoförle tabii ki... Görmedin mi, gözleri ne kadar güzeldi!”

“Görmedim,” dedim ve çadırımı kurmak üzere obanın ön tarafına doğru yürüdüm.

Elbette ki okulda da oluyordu buna benzer şeyler. Rengin gelip anlatıyordu bana. Mesela, “Nuray’a birisi konuşma teklif etmiş, şu çocuk da bana bakıyor galiba, bak görürsün, şuraya yazıyorum, bu Muharrem gelir yakında yanımıza,” gibi şeyler söylüyordu. Ben de ilgileniyordum elbette söyledikleriyle ama ne kendimi ne de Rengin’i bir aşkın gerçek kahramanları olarak görebiliyordum. Hatta devrimcilerin bir öğlen toplanıp okul çıkışına gelerek, kızlara bakmak, asılmak, takip etmek ya da konuşma teklif etmek için okulun önünde bekleyen ne kadar erkek varsa sopaladıkları gün, Rengin’in, “Yazık ama,” sızlanışlarına karşı, “İyi oldu, hem de çok iyi oldu,” diyen En-

gin'le birlikte saf tutmuştum. Bu atışma, Rengin'in, "Amma merhametsizsiniz be," diye kalktığı atağı, Engin'in, "Bunların hepsi lümpen be, nesine acıyacaksın?!" diye savuşturması ve ardından Rengin'in, "Dernekte öğrendiklerinle bize hava atma!" demesi üzerine Engin'in bizi orada bırakıp gitmesiyle son bulmuştu. Lümpen ne demekti? Hem Engin derneğe mi gidiyordu? Bu yeniliklerin hiçbirinden haberim yoktu. Dahası, Rengin'in de bunları benimle konuşmaya niyeti yoktu. Israrla, "Nerde bu dernek?" diye üst üste sorunca, "Memurevleri'nde bir yerde galiba, ne bileyim ben!" deyip konuyu değiştirdi.

Oysa ben Rengin'le bu konuyu daha çok konuşmak istiyordum. Çünkü eşitlik ve halk sözcüklerini duyunca heyecanlanıyor, bazen sokaklarda yüksek sesle çalınan Cem Karaca'nın şarkılarını Barış Manço'nun şarkılarından daha çok seviyor, sınavlarda "cevaplar" yerine "yanıtlar" yazıyor ve fırsat buldukları, "olanak" diyordum. Babamın Demirelci olmasını anlamaz, tuhaf ve hatta ilahi bir fenomen olarak değerlendirirken, annemin açıkça itiraf etmese de Ecevitçi olmasını daha normal karşılıyordum. Ayrıca Mine Abla'nın babamın tüccarlar kulübünden dediği kuyumcu nişanlısından ayrılıp, annemin fabrikadaki sendikadan tanıdığı devrimci Cengiz Abi ile sözlenmesinde ve bunu Mine Abla'nın mutlulukla, "Kısmet işte," diye yorumlamasında kısmetten daha isabetli, daha umut verici ve daha sıcak bir şeylerin varlığını sezinliyor ve bunu sokakta yürürken ya da evde yalnız değilken her düşündüğümde, gülümsememi görmesinler diye belli etmeden elimle ağzımı kapatıyordum.

İşte her zaman dört yüz elli dört adım tutan yolun o gün dört yüz bir adım tutması ve 052'nin Rengin'le bakışa bakışa bizi Konyaaltı'na bırakması ile başlayan o yaz, Rengin'in her fırsatta, ısrarla yol kenarına çıkıp arabalara bakmamızı istemesiyle devam etti. Ama bunun dışında birbirimize giden yolu henüz tamamen kaybetmemiştik. Bütün gün sahilde oturuyor, yüzüyor, balık tutuyor, yengeç topluyor, akşamları ise çoğu zaman kumların üstünde uyuyakalıp Semiha Teyze'nin uyandırması ile yerlerimize geçiyorduk. Hatta temmuz so-

nunda yıllar önce Engin'in elhamdülillah ile "eyyambuhur"u birbirine karıştırmasıyla icat ettiğimiz töreni de yine bildiğimiz gibi yapmıştık. Yani bir ipten geçirip yan yana dizdiğimiz gazoz kapakları, anahtarlar, eski çay kaşıkları ve oradan buradan topladığımız metal parçacıklarından oluşan silahlarımızı okuyup üfledikten sonra boyunlarımıza geçirip de, sahilde yan yana oturup "eyyambuhur"a meydan okurken neredeyse dünyanın bundan daha mükemmel olamayacağını düşünüyorduk. O uçsuz bucaksız maviliğin içinde olmak, onun bir parçası olmak, istediğimiz yere kadar sonsuz kulaç atabileceğimizi düşünmek ve bunun verdiği özgürlük fikri ruhlarımızın en ücra köşelerine kadar yayılırken değil 052, gelmiş, geçmiş ve gelecek bütün sayıları unutuveriyorduk. Ama malesef az sonra Rengin her şeyi silbaştan tekrar hatırlıyor ve ağustos sıcaklığının altında yolun kenarına oturup 052'nin geçmesini bekliyorduk. Bir süre sonra 052 geçerken bize kısa bir korna çalmaya başlamıştı. Artık önlenemez sona doğru adım adım yaklaşıyorduk.

Ağustos ayı ortalarında izne çıkınca annem de yanımıza taşındı. Semiha Teyze nereden bulduysa portatif bir karyola bulmuş ve annem için obanın girişine koymuştu. Ayrıca Mine Abila da hemen her gün sabah geliyor, akşamüstü dolmuşla tekrar şehre dönüyordu.

Bir pazar günü öğleden sonra Cengiz Abi de gelmişti. O gün öğle yemeğini yemiş, tekrar denize girmiş, Engin, Rengin ve ben yüzme yarışı yapmış ve yarışı yine ben kazanmışım. Sahile çıkmış nefes nefese dinlenirken Cengiz Abi geldi yanımıza. Elinde sigarasıyla hemen yanı başımıza, dizlerinin üzerine çöktü. Gülümsüyordu, gülümseyince de bütün yüzüyle gülümsüyor, yüzüne bir aydınlık yayılıyordu.

"Bakıyorum da tatilin keyfini siz çıkarıyorsunuz... N'aapıyorsunuz bakalım bütün gün?"

Büyüklerin bize böyle sorular sormasına alışkın değildik. Üçümüz birbirimize bakıp omuzlarımızı silktilik.

"Kitap falan okuyor musunuz tatilde?" diye devam etti Cengiz Abi.